

Premiér Fiala se diví cenám energií, že by se snad víc již divit ani nemohl

- CZ24 News | 31. srpna 2022

ČESKO: ... a my se divíme, že se diví, když mu to všichni dávno říkali, upozorňovali na problémy a navrhovali řešení, dokud byl čas, píše Jaromír Janda.

Přesto, jak vážná a kritická je situace s růstem cen energií, dovolili jsme si tento cimrmanovský nadpis v reakci na [vyjádření premiéra](#), že „vývoj cen elektřiny překračuje všechna, i ta nejhorší očekávání“. Těžko říci, jaká očekávání měl premiér, ale všichni jsme věděli, že pokud se nic nezmění a dál budeme nakupovat a prodávat energie na trhu, tak ceny dál porostou a to mimo jiné také proto, že stát prodej a nákup energií prostřednictvím trhu v podstatě sám dál podporuje a to např. půjčkou společnosti ČEZ, která přes rostoucí zisky nemá dostatek likvidity na zajištění obchodů na burze a tak stát poskytl společnosti ČEZ půjčku, aby prodej na trhu byla schopna zajistit a dál prodávat na lipské burze. Tak čemu se premiér diví?

A mohli bychom se vrátit zpátky v čase a uvést celý dlouhý seznam článků a analýz upozorňujících na možné problémy (a jak postupovat pro jejich předcházení) a to nejen zde na *!Argumentu*, ale rovněž na řadě dalších odborných serverů od mnoha odborníků, jako například [Energie není luxusní zboží](#). Bohužel nikdo neposlouchal a dnes pocítujeme důsledky neřešení skutečných problémů, ignorování doporučení odborníků a nekompetentního rozhodování celé řady politiků za posledních 10 až 20 let. Asi poslední kompetentní rozhodnutí s vizí dlouho do budoucna bylo dostavět alespoň dva z původně plánovaných čtyř bloků jaderné elektrárny Temelín (někdejšího a bohužel také posledního nebo jediného našeho ministra průmyslu a obchodu [Miroslava Grégra](#)), která byla uvedena do provozu v roce 2002. Dnes můžeme jen poděkovat za toto rozhodnutí, díky kterému dnes máme v ČR dostatek elektrické energie, i když v důsledku naší zcela nepochopitelné energetické politiky tuto energii prodáváme do zahraničí a sami si ji drazě kupujeme na energetickém trhu.

Pro ukázkou, jak extrémních úrovní v současné době ceny energií dosáhly, uvádíme grafy z pátku 26. srpna a upozorňujeme, že to není pro slabší povahy a to jsme teprve na konci léta a zima a topná sezona nás teprve čeká.

Vývoj ceny elektřiny 1 MWh – 1 rok (zdroj: www.kurzy.cz)

948 EUR/MWh odpovídá cca 23.320 Kč/MWh tj. 23,32 Kč/kWh

Vývoj ceny zemního plynu 1 MWh – 1 rok (zdroj: www.kurzy.cz)

317 EUR/MWh odpovídá 7.798 Kč/MWh tj. 82,25 Kč/m³

Protože jde o tzv. forwardové ceny – tedy cena energií s dodáním za rok – můžeme si spočítat, kolik budeme platit za energie, pokud budou tyto ceny na těchto úrovních pouze dál setrvávat (budou na těchto úrovních zastropovány) a nebudeme zohledňovat skutečnost, že ceny budou dál geometricky

růst, jak je z grafů zcela zjevně patrné. To už bychom byli mimo realitu (i když i to už dnes pro mnohé nastalo). U domácností, které elektrickou energii nevyužívají pro vytápění, je udávána průměrná spotřeba cca 2 MWh/rok u sazby D02d. Spotřeba je ve skutečnosti o něco vyšší, ale předpokládáme, že budeme šetřit. Roční náklady na elektrickou energii vychází při současných cenách cca 46.640 Kč/rok. V případě plynu je průměrná roční spotřeba domácností velmi rozdílná podle toho zda domácnost využívá plyn pouze na vaření na ohřev vody a nebo na vytápění. Pro ilustraci vezmeme domácnost, která plyn využívá jak pro vaření, tak pro ohřev vody a pro vytápění. Průměrná spotřeba takové (předpokládejme tříčlenné) domácnosti v bytě nebo domě o rozloze 70 m² je udávána cca 1200 m³/rok. Roční náklady pak vychází cca 98.400 Kč/rok a opět se držíme nižších čísel, protože předpokládáme že lidé budou přirozeně šetřit. Počítáme velmi jednoduše pouze ceny podle trhu a neřešíme další položky, které jsou uvedeny v konečném (obvykle velmi květnatém) vyúčtování. Uvedené ceny jsou pro domácnosti už na současné úrovni extrémní, to se premiér diví správně, ale dost pozdě. **Ještě složitější situace s růstem cen energií je pro firmy, kterým rostou náklady a ztrácí konkurenceschopnost a to až do té míry, že ukončují činnost (což znamená propouštění a růst nezaměstnanosti) a nevím, z čeho pak budou lidé platit za energie. Pro ilustraci, jak naše firmy ztrácí konkurenceschopnost vůči světu v důsledku růstu cen energií lze uvést graf vývoje cen plynu v USA.**

Vývoj ceny zemního plynu USA (zdroj: www.kurzy.cz). Uvedené ceny jsou ceny zemního plynu z komoditních burz USA a kotací CFD. Jedná se o plyn s dodávkou v USA, který není aktuálně běžně dostupný českým dodavatelům a odběratelům. 9,32 USD/MMBtu odpovídá cca. 8,05 Kč/m³

Při takto extrémním cenovém rozdílu, tedy desetinásobku, nemá smysl se o konkurenceschopnosti našich firem bavit. Jediný výsledek při delší dobu trvajících cenách na těchto úrovních nemůže být nic jiného než ukončení činnosti anebo přesun výroby do zemí s dostatkem energií za přijatelné ceny.

Příčiny současného stavu byly již mnohokrát popsány a tedy jen stručně. Je to především dlouhodobě zcela zcestná energetická politika, pokud vůbec nějaká (kromě zeleného aktivismu) existuje. Dotacemi podporovaná výstavba nestabilních a nedostatečných tzv. obnovitelných zdrojů bez odpovídajícího zajištění zdroji stabilními a spolehlivými v dostatečném rozsahu na pokrytí předpokládané poptávky je dlouhodobě příčinou všech našich současných problémů a růstu cen

energií. Že k takové situaci dojde, bylo řečeno mnohokrát. Bohužel bez odezvy. Vše běželo stále dál – dokud to bylo únosné – a samozřejmě v okamžiku nenadálých okolností se vše spočítá i s úroky, a to je dnes. Už chybí pouze blackout a toho se s největší pravděpodobností dočkáme v zimě, až nebude dostatečně topit ústřední topení a lidé si budou „přítápět“ elektrickými přímotopy. To se ještě budeme divit.

Extrémní růst cen je dán tedy především nedostatkem zdrojů. Je to zcela klíčová vlastnost trhů, pokud se energie prodávají na trhu, nemůže být výsledek jiný než cenový růst v důsledku poptávky a nedostatku nabídky. Samozřejmě dnes ještě v kombinaci s přijatými sankcemi, které (jak se ukazuje) více poškozují nás než adresáta. Ceny se dostávají na úroveň zcela mimo realitu a znovu je to dáno trhem na základě nabídky, která se snižuje, a poptávky, která ani nemusí narůstat, stačí pokud bude dál na přibližně současné úrovni. Řešení, že snížíme spotřebu na úroveň dostupné nabídky, je samozřejmě sci-fi mimo realitu. A tak budou ceny dál růst, protože ti, co na to mají, si budou dál energie i za extrémní ceny nakupovat, a ti co nemají, si nic nekoupí a budou v zimě a potmě. Nemá pak smysl se bavit o řešení na úrovni účtů domácností, účtů firem, dotací, ale nakonec ani o zastropování cen, protože to je jen půjčování si peněz z budoucnosti anebo přerozdělování. Při zastropování cen budou soukromé společnosti vyžadovat kompenzace a při dotacích a podporách zase bude růst státní dluh, který bude muset jednou někdo zaplatit. Vaříme se tak ve vlastní šťávě, jako žába v hrnci, a je otázka, jak daleko lze touto cestou zajít, pokud ceny dál porostou takto extrémně.

Řešení, a myslím řešení především dlouhodobé, je pouze a jediné zajistit levné zdroje energií, levné a stabilní. Nakupovat draze umí každý „blb“, ale zajistit a vybudovat stabilní dostatečné zdroje energií to už chce „fištróna“. V našem případě je třeba především ukončit prodej prostřednictvím burzy (resp. prodávat jen přebytky) a pro domácnosti a firmy u nás zajistit elektrickou energii za přijatelné ceny, tedy podle nákladů s rozumnou marží. Dále pro dlouhodobé zajištění je třeba vybudovat nové jaderné zdroje v dostatečném rozsahu a to jako zdroj elektrické energie, ale rovněž jako zdroj tepla pro vytápění a to v maximální možné míře. Je trestuhodné, že se tak doposud nedělo, protože kolik tepla dokážeme využít z existujících zdrojů, ušetříme jinde na dovozu např. plynu, který nemáme. Ostatně úspory jsou samozřejmě dnes rovněž klíčové a jsem přesvědčen, že rady spořit, které naši vrcholní politici dávají lidem, je asi jejich intelektuální maximum, ale k tomu je nepotřebujeme. A že je třeba šetřit, každý přirozeně ví a dělá a nepotřebuje napovídat. V neposlední řadě je k řešení zapotřebí zajištění plynu v nezbytné míře, a to především přímým kontraktem za relevantní a normální ceny podobně jako to mají Maďaři a [ted' nově již také Bulhaři](#). Ostatně Němci stále nakupují na základě dlouhodobého kontraktu za zlomek ceny, která je dnes na trhu, pouze nám přeprořádávají několikanásobně draž. Mimochodem i ceny v USA dle uvedeného grafu by byly fajn.

Řešení je zajistit dostatečné zdroje energií, tedy elektrické energie a tepla, resp. plynu, za nízké ceny! Snížením cen energií snížíme i míru inflace a v zásadě tak vyřešíme současnou extrémní situaci s energiemi a růstem cen. Muselo by se ale chtít začít něco dělat a řešit, pokud na lidech a firmách u nás doma někomu záleží. Zatím ničíme sami sebe, naše hospodářství, naši vlastní zcela hloupou a směšnou politikou, ale bohužel se obávám, že jakékoli řešení je mimo obzor současné vlády a premiéra, a tak se budeme divit ještě víc až tak, že se víc divit ani nebudeme moci.

P.S. Pokud jsem se v některém odhadu nebo výpočtu zmýlil, budu rád za zpětnou vazbu nebo upřesnění. Stejně tak za i jiný názor a nebo nápad dalšího řešení.

AUTOR: Jaromír Janda

[ZDROJ](#)